

Kecskemét Város

Polgára Leszek

2011-12.

III. forduló

Híres alkotók és alkotások

Ebben a fordulóban Kecskemét irodalmi jeleseivel ismerkedhettek meg: Petőfi Sándor, illetve Katona József életét, és munkásságát tanulmányozhatjátok. Munkátokat Székelyné Körösi Ilona Kecskeméti évszázadok című könyvének a reformkorról és a szabadságharcról szóló fejezetei segíthetik. (Kecskemét, 1995.)

1. Kakukktojás

A, Kik nem voltak Petőfi Sándor kortársai? Karikázzátok be a betűjelét!

K, - Bem apó, **J** - Géza fejedelem, **N** - Arany János, **L** - Vahot Imre,
B - Kossuth Lajos, **Ó** - Széchenyi István, **Ö** - Dózsa György,
V - Martinovics Ignác, **E** - Ady Endre, **N** - Horthy Miklós

B, Milyen jelentősebb irodalmi alkotások keletkeztek Petőfi életében? Karikázzátok be a betűjelét!

D - Toldi, **F** - Hét krajcár, **Z** - A kőszívű ember fiai, **K** - Az ember tragédiája, **Ö**
- Az apostol, **Á** - Tiszai csönd, **L** – Himnusz, **É** – Szózat,
H – Mátyás anyja, **S** - Hétköznapiak

Ha jól válaszoltok, megkapjátok egy Kecskeméten írt Petőfi-vers címét:

Jövendölés

Melyik kecskeméti középület falán helyezték el azt az emléktáblát, amelyen e költemény egy szakasza olvasható?

Városháza falán

2. Hasonlóságok

Mi a közös a következő nevekben? Indokoljátok állításotokat!

A, Selmec, Pest, Székesfehérvár, Kecskemét
Vándorszínészként játszott e településeken Petőfi.

B, Rónai, Pönögei Kis Pál, Borostyán
Mind Petőfi Sándor álneve volt.

3. Életút térkép

Soroljátok fel azokat a földrajzi helyszíneket, az alábbiak közül, ahol nem járt személyesen Petőfi Sándor!

Aszód, Csucs, Debrecen, Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Moszkva, Párizs, Pest, Pozsony, Segesvár, Siófok, Szabadszállás
Csucs, Moszkva, Párizs, Siófok

Szorgalmi feladat

Plusz 5 pontért elkészíthetitek Petőfi életrajzi térképét, amely tartalmazza a megadott földrajzi helyszíneket, és a kapcsolódó életrajzi események rövid leírását!

Aszód: 1835-38 gimnáziumba járt itt, s első versének címe: Búcsúzás 1838-ik évben.

Debrecen: E városban a városi társulatnál talált állást. Egy telet töltött itt éhezve, fázva, egy fűtetlen szobában képzi magát, nyelveket tanul. Innen indult gyalog Pestre.

Kecskemét: 3 évig (1828-1830) tanult itt az evangélikus iskolában. Később vándorszínész, s Jókai-val találkozott e városban.

Kiskőrös: 1823. január 1-jére virradó éjszaka itt született.

Kiskunfélegyháza: 1824 októberében - egyéves korában – ide költöztek, gyermekkorának, szellemi eszmélkedésének legfontosabb városa, később szülővárosának tekintette.

Pest: 1847 novemberében Pestre költözött feleségével, Szendrey Júliával a Dohány utcába. 1848 márciusában a forradalmi események egyik vezére.

Pozsony: Sikertelen színészi álláskeresés után az Országgyűlési Tudósításokat körmölte, míg Bajza tudomására jutott a nyomora és segített rajta.

Segesvár: eltűnésének, halálának helyszíne.

Szabadszállás: apjának mézárszéke volt itt. A 3 évi kecskeméti tanulás után apja hazahozta ide, s egy tanár a középiskolára készítette fel..

4. Családfa

Petrovics István

Hrúz Mária

Petőfi Sándor

Szendrey Júlia

Petőfi Zoltán

5. Vándorszínészet címszavakban

Magyarázzátok meg az alábbi kifejezéseket!

echós szekér Félhenger alakú bőr, v. vászonernyővel (ekhó, szekéremnyő) fedett kocsi, amely a vándorszínészet korszakában a színészek utazására szolgált.

csepűrágó Kócnyelő vásári mutatványos, a régi vásári komédiák bűvésze; ma a silány eszközöket alkalmazó, ripacskodó színész gúnyneve.

statiszta Olyan mellékszereplő, akinek általában elmondandó szövege nincs; néma szereplő. Többnyire csak egy-két jelenetben fordul elő. A feladata többnyire csak az, hogy növelje a szereplő személyek számát olyan jelenetekben, ahol sok emberre, „tömegre” van szükség (innen eredezthető az elnevezés is)

címlap Színlap vagy cédula: előzetesen készített, többnyire egylapos kisnyomtatvány, mely színházi előadás adatairól tájékoztatja a közönséget. Ma periodikák, illetve könyvek első, azaz fedő lapja.

Thália Jelentése görögül 'virulás, virágzás') görög mitológiai alak, a komédia, a színház és a pásztorének, azaz a népies idillikus költemények múzsája. Zeusz és Mnemoszüné lánya. Istenői jelképei a komikus színészmaszk és a pásztorbot voltak, hajában borostyán koszorú – a halhatatlanság szimbóluma –, lábán egyszerű szandál.

6. Összekeveredett forradalom

Csoportosítsátok az 1848/49-es forradalom eseményeit helyszínek szerint! Nevezzétek meg a helyszíneket, és a számokat írjátok a megfelelő helyre!

A helyszín: Kecskemét

B helyszín: Pest-Buda

1. 3. 5. 6. 7.

2. 4. 8. 9. 10.

1. 1848. március 17-én közgyűlést tartanak
2. Ifjak gyülekeznek a Pilvaxban
3. Kinyomtatják az első hírdetményt Szilády Károly nyomdájában
4. Megjelenik a 12 pont nyomtatásban
5. Gömör Frigyes megírja a 12 pont verses magyarázatát
6. 1848. március 26-án a honvédek ünnepélyes esküt tesznek
7. 1848. június 10-én ünnepélyes tisztújítást tartanak (Hajagos Illés, Csányi János)
8. Szentelik az áprilisi törvényeket
9. Táncsicsot kiszabadítják börtönéből
10. A forradalmat a Bánk bán c. dráma bemutatásával ünneplik

7. Keressétek a párját!

Keressétek meg, és írjátok oda a mondatok mellé a hiányzó felület!

- I. Katona József Bánk bán című drámáját...
- II. A dráma nem került a díjazottak közé...
- III. Befejezve tanulmányait visszatért szülővárosába,...
- IV. Nem láthatta drámáját a színpadon,...
- V. A kassai bemutató utáni évben Kolozsváron,...
- VI. A dráma eseményei a 13. században játszódnak,...
- VII. A drámában a címszereplő sorsában a közéletli fájdalmak
- VIII. Bánk bán – a nagyúr – a király, II. Endre távollétében a király helyettese,

A, ...ezért Katona József felhagyott a drámaírással.

B, ... egy kolozsvári pályázati felhívásra írta.

C, ... és a magánéleti sérelmek találkoznak.

D, ... így jogosan kéri számon a királynő tetteit.

E, ... de a problémák örökérvényűek, a nemzeti függetlenség és a társadalmi haladás kérdései.

F, ... majd Budán és Debrecenben is színpadra került a Bánk bán.

G, ... ott élt s dolgozott.

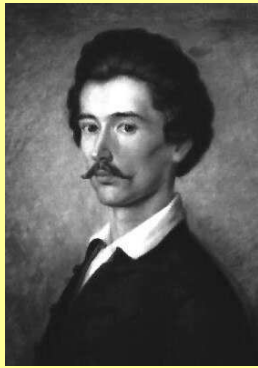
H, ...hiszen csak 1833-ban – az író halála után három évvel – mutatták be.

I. - B III. - G V. - F VII. - C
II. - A IV. - H VI. - E VIII. - D

BeszéljeteK nyelveket!

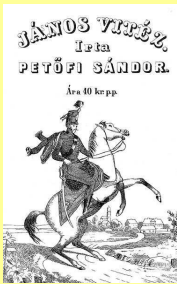
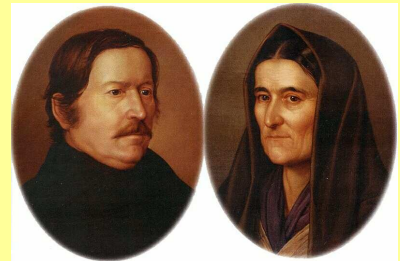
Famous people in Kecskemét

Kecskemét is a characteristic town of the Great Hungarian Plain. It is famous for many things. There are two important characters who are related to Kecskemét : József Katona and Sándor Petőfi.

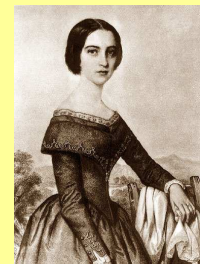
Sándor Petőfi (1823-1849) was born in *Kiskőrös* in the early new years morning of 1823. His original name was *Alexander Petrovics* after his father who was István Petrovics. His father was a Serb-Slovak *butcher* and *inkeeper* and his mother, *Mária Hruz*, was a Slovak *servant* and *laundress* before their marriage.

The family moved a lot. They lived in Szabadszállás then in *Kiskunfélegyháza*, what Petőfi kept his *true home*. He attended to *Evangelical Elementary School* in *Kecskemét* in 1828.

During his life he was an *actor*, *teacher*, *soldier* and a *poet*. He wrote a lot of *poems* about the beauty of Hungarian landscape. One of the most famous one is *Az Alföld*. He wrote an epic, *János Vitéz*.

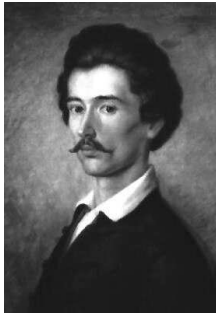
Petőfi's *wife's* name was *Júlia Szendrey* and they had a son.

He was a *revolutionar* of the 1848 revolution. He died in the *bottle of Segesvár* in 1849.

2. Look at the identity card. Fill in with the missing information. (*Nézd meg a személyi igazolványt és töltsd ki a hiányzó információkkal!*)

IDENTITY CARD	
SURNAME	Petőfi
FIRST NAME	Sándor
GENDER	male
JOB	actor, teacher, soldier, poet
PLACE OF BIRTH	Kiskőrös
YEAR OF BIRTH	1823
MARITAL STATUS	married

Another important character is **József Katona (1791- 1830)**. He *was born and died* in *Kecskemét*.

He studied *law* at the University of Pest. József Katona was a famous Hungarian *playwright and poet* and translated many works from German to Hungarian. He was the *author* of our *Hungarian national drama: Bánk Bán*.

He returned to his *native town*, Kecskemét in his last ten years. He worked in the Town Hall of Kecskemét during this period. He collapsed in front of the building and *died of heart attack*. There is a stone monument at the scene of his death and there is a notice on it which says: „The heart of the son of Kecskemét broke here.”

There are a lot of buildings which are named after him: *József Katona Theatre, József Katona Library, József Katona Secondary Grammar School and József Katona Museum*.

3. Look at the identity card. Fill in with the missing information. (*Nézd meg a személyi igazolványt és töltsd ki a hiányzó információkkal!*)

IDENTITY CARD	
SURNAME	Katona
FIRST NAME	József
GENDER	male
JOB	poet, playwright
PLACE OF BIRTH	Kecskemét
YEAR OF BIRTH	1791
MARITAL STATUS	single

4. Who would have said ? (*Ki mondhatta?*)

I didn't like my original name so I exchanged it another one. **Petőfi**

We moved a lot, but my real home was Kiskunfélegyháza. **Petőfi**

I really liked Kecskemét because I was born here. **Katona**

I had important role in the Hungarian revolution of 1848. **Petőfi**

I died in a battle. **Petőfi**

I died of a heart attack. **Katona**

One of my most important work was Bánk Bán. **Katona**

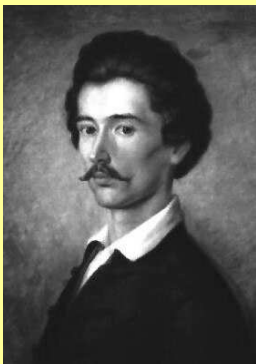
I wrote about the beautiful landscape of Hungary. **Petőfi**

1. Lies bitte aufmerksam den Text!(Olvasd el a szöveget figyelmesen!)

Berühmte Schöpfer in Kecskemét

Kecskemét ist eine typische landwirtschaftliche Stadt auf der ungarischen Tiefebene. Die Stadt ist berühmt von vielen Dingen. Wir werden zwei bekannte Personen kennenzulernen.

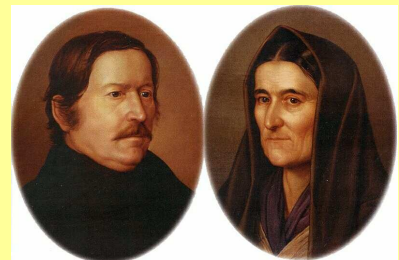
Sándor Petőfi (1823-1849) ist in der Morgenfrühe am 1. Januar 1823 in

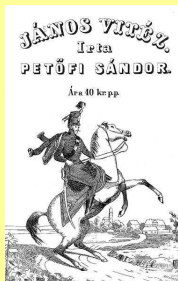
Kiskőrös geboren.

Sein echter Name ist *Alexander Petrovic*. Sein Vater war Stefan Petrovic , ein *Fleischhauer* und *Wirt*.

Seine Mutter *Mária Hruz* stammt aus einer slovakischen Familie. Sie beschäftigte sich früher als *Dienstmädchen*.

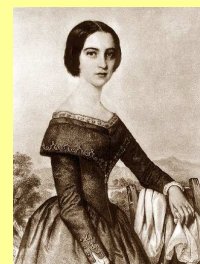
Die Familie Petrovic hat oft umgezogen. Sie haben in Szabadszállás, und auch in *Kiskunfélegyháza* gewohnt. Ab 1828 besuchte er die *Evangelische Elementarschule in*

Kecskemét.

Später war er *Journalist* ,*Dichter*, *Schauspieler*,*Soldat*, *Volksheld der ungarischen*

Revolution. Im Jahre 1847 heiratete er *Julia Szendrey*. Im Jahre 1848 ist sein Sohn geboren.

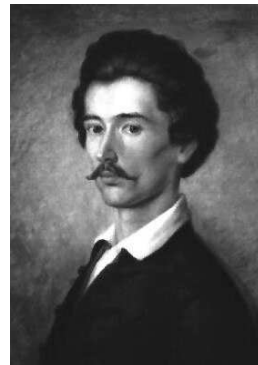
Er ist neben *Segesvár* in einer Schlacht der Revolution gestorben.

Er hat sein berühmte episches Gedicht *János Vitéz* und viele volkstümliche Gedichte geschrieben. Seine Gedichte stellen uns die ungarische Landschaft vor. Das bekannteste ist *die Tiefebene*.

2. Sieh bitte den Personalausweis und fülle bitte aus! (*Nézd meg a személyi igazolványt és töltsd ki a hiányzó információkkal!*)

PERSONALDATEN

NACHNAME **Petőfi**
 VORNAME **Sándor**
 GEBURTSORT **Kiskőrös**
 GEBURTSJAHR **1823**
 GESCHLECHT **Mann**
 BERUF **Jurnalist, Schauspieler, Soldat, Dichter**
 FAMILIENSTAND **verheiratet**

József Katona(1791-1830)

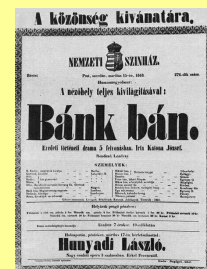
Er ist auch in *Kecskemét* geboren. Er hat Jura in Pest studiert und als Schauspieler spielte im Theater.

Er war ein berühmte *Dramatiker* und *Dichter*. Er übersetzte zahlreiche Werke aus dem Deutschen ins Ungarische. Er ist Autor des

ungarischen national Drama Banus Bank. Er hat in

Kecskemét im Rathaus als *Anwalt* gearbeitet. Er ist vor dem Gebäude im *Herzinfarkt* gestorben. Vor dem Rathaus steht ein *Steindenkmal* darauf sind die folgenden geschrieben. Hier *hat sein Herz unterbrochen*.

Zahlreiche Gebäude tragen seinen Namen : *Das Theater das Gymnasium, das Museum , die Bibliothek*.

3. Sieh bitte den Personalausweis und fülle bitte aus! (*Nézd meg a személyi igazolványt és töltsd ki a hiányzó információkkal!*)

<u>PERSONALDATEN</u>	
Nachname	Katona
Vorname	József
Geburtsort	Kecskemét
Geburtsjahr	1791
Geschlecht	Mann
Beruf	Dichter, Dramatiker
Familienstand	ledig

A black and white portrait of József Katona, a Hungarian writer and dramatist. He is shown from the chest up, wearing a dark, high-collared coat. He has a mustache and is looking slightly to the right. Below the portrait is a signature that reads 'Katona József'.

4. Wer hat das gesagt? (*Ki mondhatta?*)

1. „Ich habe nicht gern meinen echten Name.” **Petőfi**
2. „Ich habe oft umgezogen, mein echtes Heim ist Kiskunfélegyháza.”
Petőfi
3. „Ich habe eine wichtige Rolle in der Revolution 1848.” **Petőfi**
4. „Ich bin in einer Schlacht gestorben” **Petőfi**
5. „Ich bin im Herzinfarkt gestorben” **Katona**
6. „Banus Bank ist mein wichtigste Werk” **Katona**
7. „Ich habe über die ungarische Landschaft geschrieben” **Petőfi**

Kecskemét és a Mercedes – Benz

Kecskemét 21. századi történetének egyik legfontosabb állomása a Mercedes gyár felépítése városunkban.

Ebben a fordulóban a Mercedes múltjával, jelenével, jövőjével kapcsolatos feladatokra kell válaszolnotok.

1. Kit ábrázol a kép?

Ismertessétek röviden, hogyan kötődik a gyár történetéhez?

A kép Mercedes Jellinekot ábrázolja. Apja, Emil Jellinek szenvedélyes autóversenyző volt. Egyre nagyobb teljesítményű autókat kért a Daimler cégtől. A versenyeken akkori szokás szerint álnéven indult. Lánya nevét használta. Belefogott a Daimler autók értékesítésébe. Ezek a gépkocsik már Mercedes névvel kerültek forgalomba.

2. A jelkép

A világon közel 19 millió gépjárműre szerelték eddig föl a híres háromágú csillagot.

- Mióta díszíti az autókat ez az embléma?
- Mi a háromágú csillag „jelentése”?

1909-ben szabadalmaztatták a háromágú csillagot, 1910 óta használják.
A márkajegy Daimler gyermekeinek ötlete volt. Apjuk, Gottlieb Daimler még kiskorukban küldött haza egy képeslapot, amelyen csillaggal jelölte meg lakóházát.
„Egy nap e csillag még beragyogja munkámat” – írta a képeslapra.
A háromágú csillag utal arra, hogy a Mercedes vízi, légi, szárazföldi közlekedéshez gyárt motorokat.

3. A kecskeméti embléma

Milyen eseményhez kapcsolódik a kecskeméti gyár tetején levő embléma felállítása?

Egy nap híján 125 évvel korábban, 1886. január 29-én szabadalmaztatta Carl Benz a Patent-Motorwagent, a világ első autóját.

4. Típusnevek

A Mercedes szívesen használ betűket a különböző típusaik elnevezésére.

- Sorolj fel minél többet az eddig használt, illetve most használatos elnevezésekből!
- Kecskeméten ezek közül melyiket gyártják?

A, B, C, CL, CLS, E, G, GL, GLK, K, M, ML, R, S, SL, SLK, SLS, SSK, T, W

Kecskeméten a Mercedes B –osztályt gyártják. Később várható másik modell gyártása is.

5. Gyártörténet

Városunk vezetése példaértékű gyorsasággal, precizitással támogatta a gyár felépítését.

- Kecskemét hogyan segítette az üzem mielőbbi elkészülését, illetve a gyártás zökkenőmentes elindulását?
- A Mercedes - Benz mennyiben járul hozzá a város fejlődéséhez?

Kecskemét – Az építéshez szükséges terület gyors, zökkenőmentes átadása.
Az építési engedélyeket a megszokottnál lényegesen gyorsabban biztosította a város.
A gyárhoz vezető út megépítése.
Buszjárat biztosítása a gyár dolgozóinak.
Óvodai, bölcsődei férőhelyek, bérlakások biztosítása.
Mercedes – Benz iskola felépítése.
Mind középiskolai, mind főiskolai szinten autóiipari szakemberek elméleti képzésének elindítása – a gyakorlati képzési lehetőséget a Mercedes biztosítja – duális képzés.

Mercedes - Benz – 800 millió eurós beruházás.
Az építkezés alatt kb. 1500 munkás alkalmazása.
2500 munkahely a gyárban, 10000 munkahely a beszállító cégeknél.
Évente 5 milliárd forint iparűzési adót kap a város a gyártól és a beszállítóktól.
Egy világhírű cég idetelepülése lényegesen megnöveli az esélyt arra, hogy a jövőben más vállalatok is Kecskemétet válasszák székhelyül.

6. Időutazás a Mercedesszel!

Az a megtiszteltetés ért, hogy megbíztak a 2030-as Mercedes modell megtervezésével!

- Rajzold le az autó külső, belső formatervét!
- Milyen biztonsági, kényelmi berendezéseket építenél bele?
- Milyen motorok hajtánák?